

Rodzaj uszkodzenia ciała	Procent (%) stałego lub długotrwałego uszczerbku
Część XIV (C) KOLANO	
155. Zesztywnienie stawu kolanowego: a) w pozycji funkcjonalnie korzystnej (165°-180°); b) przy większych stopniach zgłębienia lub przy wyproście stosuje się ocenę wg lit. a), zwiększając stopień uszczerbku za każde 4° odchylenia ponad granicę 165°-180° o	15 - 30 1
156. Trwałe ograniczenie ruchomości stawu kolanowego w następstwie uszkodzeń samego stawu (uszkodzenia więzadłowe, torebkowe, łąkotek, kości tworzących staw kolanowy itd.)-w zależności od charakteru przykurczu i zakresu ubytku funkcji: ²⁸ a) utrata ruchomości w zakresie 180°-140° za każde 2° ubytku ruchu; b) utrata ruchomości w zakresie 140°-90° za każde 5° ubytku ruchu; c) utrata ruchomości w zakresie 90°-30° za każde 10° ubytku ruchu; ²⁸ fizjologiczny zakres ruchów przyjmuje się w granicach 30°-180°	1 1 1
157. Inne następstwa uszkodzeń kolana: skrócenie kończyny, zaburzenia osi stawu (koślawość, szpotawość, ruchomość patologiczna), dolegliwości przewlekłe zapalne, zapalenia ropne, ciała obce, przetoki itp.-w zależności od stopnia.	1 - 20
158. Utrata kończyny na poziomie stawu kolanowego	65
Część XIV (D) PODUDZIE	
159. Złamanie kości podudzia - w zależności od zniekształcenia, przemieszczenia, powikłań wtórnych, zmian troficznych i czynnościowych kończyny itp.: a) ze zmianami lub skróceniami do 4 cm; b) z dużymi wtórnymi zmianami lub ze skróceniem od 4 do 6 cm; c) ze skróceniem powyżej 6 cm lub bardzo rozległymi zmianami wtórnymi i dodatkowymi powikłaniami w postaci przewlekłego zapalenia kości, przetok, zmian troficznych skóry z owrzodzeniami, stawów rzekomych, ubytków kostnych i zmian neurologicznych;	1 - 15 15 - 25 25 - 50
160. Izolowane złamanie strzałki (oprócz kostki bocznej).	1 - 3
161. Uszkodzenie tkanek miękkich podudzia, uszkodzenia ścięgna Achillesa i innych ścięgien - zależnie od rozległości uszkodzenia, zaburzeń czynnościowych i zniekształceń stopy	1 - 20
162. Utrata kończyny w obrębie podudzia - w zależności od charakteru kikuta, długości, przydatności do oprotezowania i zmian wtórnych w obrębie kończyny: a) przy długości kikuta do 8 cm mierząc od szpary stawowej; b) przy dłuższych kikutach;	60 40 - 55
Część XIV (E) STAWY SKOKOWE, STOPA	
163. Ograniczenie ruchomości i zniekształcenia w stawach skokowych (w następstwie wykręcenia, zwichnięcia, złamania kości tworzących staw, zranień, ciał obcych, blizn itp.) - w zależności od ich stopnia i dolegliwości: a) bez zniekształceń; b) ze zniekształceniem, upośledzeniem funkcji ruchowej i statycznej stopy; c) powikłane przewlekłym zapaleniem kości stawu, przetokami, martwicą aseptyczną, zmianami neurologicznymi itp.;	1 - 15 15 - 25 25 - 40
164. Zesztywnienie stawu skokowego-w zależności od ustawienia stopy, zmian wtórnych i powikłań: a) pod kątem zbliżonym do prostego; b) w innych ustawieniach czynnościowo niekorzystnych;	5 - 20 15 - 40
165. Złamanie kości piętowej lub skokowej z przemieszczeniem, zniekształceniem i innymi zmianami wtórnymi: a) miernego stopnia-zależnie od wielkości zaburzeń czynnościowych; b) znacznego stopnia lub z powikłaniami-zależnie od wielkości zaburzeń czynnościowych;	1 - 15 10 - 30
166. Utrata kości piętowej lub kostkowej	20 - 40
167. Uszkodzenia kości stępu z przemieszczeniem, zniekształceniami i innymi zmianami wtórnymi: a) miernego stopnia-zależnie od wielkości zaburzeń czynnościowych; b) znacznego stopnia lub z powikłaniami-zależnie od wielkości zaburzeń;	1 - 10 10 - 20
168. Złamania kości śródstopia z przemieszczeniem, zniekształceniem stopy: a) złamania I lub V kości z wyraźnym przemieszczeniem - w zależności od stopnia zaburzeń czynnościowych;	1 - 15

Rodzaj uszkodzenia ciała	Procent (%) stałego lub długotrwałego uszczerbku
b) złamania II, III i IV kości śródstopia-w zależności od stopnia zaburzeń czynnościowych; c) złamanie trzech i więcej kości śródstopia - w zależności od zaburzeń czynnościowych;	1 - 10 5 - 20
169. Złamania kości śródstopia powikłane zapaleniem kości, przetokami, wtórnymi zmianami troficznymi i zmianami neurologicznymi ocenia się wg poz. 168 niniejszej tabeli, zwiększając uszczerbek w zależności od stopnia powikłań o	1 - 10
170. Inne uszkodzenia stopy pozostawiające zmiany bliznowe i zniekształcające - w zależności od stopnia upośledzenia czynności.	1 - 15
171. Utrata stopy w całości.	50
172. Utrata stopy na poziomie stawu Choparta.	40
173. Utrata stopy w stawie Lisfranka.	35
174. Utrata stopy w obrębie kości śródstopia-zależnie od rozległości utraty przedstopia i cech kikuta.	15 - 30
Część XIV (F) PALCE STOPY	
175. Utrata paliczka paznokciowego palucha.	1 - 5
176. Utrata całego palucha.	7
177. Utrata wraz z kością śródstopia - w zależności od rozmiaru utraty kości śródstopia.	5 - 20
178. Utrata palców II-V części lub całości - za każdy palec.	1 - 2
179. Utrata V palca wraz z kością śródstopia - zależnie od wielkości utraty kości śródstopia.	1 - 10
180. Utrata palców II-IV z kością śródstopia - zależnie od wielkości utraty kości śródstopia, za każdy palec.	1 - 5
181. Inne uszkodzenia i zniekształcenia palców - w zależności od stopnia upośledzenia funkcji.	1 - 5
Część XV - PORAŻENIE LUB NIEDOWŁADY POSZCZEGÓLNYCH NERWÓW OBWODOWYCH	
	prawy lewy
182. Uszkodzenie częściowe i całkowite-w zależności od stopnia zaburzeń: ²⁹ a) nerwu przeponowego poniżej jego połączenia z nerwem podobojczykowym; b) nerwu piersiowego długiego; c) nerwu pachowego; d) nerwu mięśniowo-skrótnego; e) nerwu promieniowego powyżej odejścia gałązki do mięśnia trójgłowego ramienia; f) nerwu promieniowego poniżej odejścia, gałązki od mięśnia trójgłowego ramienia; g) nerwu promieniowego nad wejściem do kanału mięśnia odwracacza przedramienia; h) nerwu promieniowego po wyjściu z kanału mięśnia odwracacza przedramienia; i) nerwu pośrodkowego w zakresie ramienia; j) nerwu pośrodkowego w zakresie nadgarstka; k) nerwu łokciowego; l) splotu barkowego części nadobojczykowej (górnjej); ł) splotu barkowego części podobojczykowej (dolnej); m) pozostałych nerwów odcinka szyjno-piersiowego; n) nerwu zasłonowego; o) nerwu udowego; p) nerwów pośladkowych (górných i dolnych); q) nerwu sromowego wspólnego; r) nerwu kulszowego przed podziałem na nerw piszczelowy i strzałkowy (normę w wysokości ponad 50% stosować tylko przy nieuleczalnych owrzodzeniach); s) nerwu piszczelowego - (normę w wysokości ponad 30% stosować tylko przy nieuleczalnych owrzodzeniach); t) nerwu strzałkowego; u) splotu lędźwiowo - krzyżowego; z) pozostałych nerwów odcinka lędźwiowo - krzyżowego; ²⁹ wg poz. 182 niniejszej tabeli ocenia się tylko uszkodzenia nerwów obwodowych. W przypadkach współistnienia uszkodzeń kostnych, mięśniowych i nerwowych należy stosować ocenę wg poz. dotyczących uszkodzeń kończyn górnych i dolnych.	5-15 5-15 5-15 5-10 15-25 10-20 10-25 5-20 15-45 5-35 10-30 5-25 5-25 5-15 5-15 1-10 10-40 5-30 5-25 5-15 10-30 5-20 15-25 10-20 25-45 20-40 1 - 15 5 - 15 10 - 30 10 - 20 5 - 25 20 - 60 10 - 40 10 - 20 40 - 70 1 - 10
183. Kazałgie potwierdzone obserwacją szpitalną - w zależności od stopnia zmian troficznych i nasilenia bólów.	20 - 50

Tabela przyjęta Uchwałą Zarządu z dnia 10-07-2002 r.

TABELA
PROCENTOWEJ OCENY
STAŁEGO
LUB DŁUGOTRWAŁEGO
USZCZERBKU NA ZDROWIU
STOSOWANA
W SIGNAL IDUNA
POLSKA T.U. S.A.
ORAZ
SIGNAL IDUNA
ŻYCIE POLSKA T.U.S.A.

Spis treści

strona - 3 -

Część I -- USZKODZENIA GŁOWY

Część II -- USZKODZENIA TWARZY

strona - 4 -

Część III -- USZKODZENIA NARZĄDU WZROKU

Część IV -- USZKODZENIA NARZĄDU SŁUCHU

Część V -- USZKODZENIA SZYI, KRTANI, TCHAWICY I PRZELYKU

strona - 5 -

Część VI -- USZKODZENIA KLATKI PIERSIOWEJ I ICH NASTĘPSTWA

Część VII -- USZKODZENIA BRZUCHA I ICH NASTĘPSTWA

Część VIII -- USZKODZENIA NARZĄDÓW MOCZOPŁCIOWYCH

Część IX - OSTRE ZATRUCIA I ICH NASTĘPSTWA

Część X - USZKODZENIA KRĘGOSŁUPA, RDZENIA KRĘGOWEGO I ICH NASTĘPSTWA

strona - 6 -

Część XI - USZKODZENIA MIEDNICY

Część XII - USZKODZENIA KOŃCZYNY GÓRNEJ

Część XII (A) - ŁOPATKA

Część XII (B) - OBOJCZYK

Część XII (C) - BARK

Część XII (D) - RAMIĘ

Część XII (D) - STAW ŁOKCIOWY

Część XII (F) - PRZEDRAMIĘ

strona - 7 -

Część XII (G) - NADGARSTEK

Część XIII - ŚRÓDRĘCZE I PALCE

Część XIII (A) - KCIUK

Część XIII (B) - PALEC WSKAZUJĄCY

Część XIII (C) - PALEC TRZECI, CZWARTY I PIĄTY

Część XIV - USZKODZENIE KOŃCZYNY DOLNEJ

Część XIV (A) - BIODRO

Część XIV (B) - UDO

strona - 8 -

Część XIV (C) - KOLANO

Część XIV (D) - PODUDZIE

Część XIV (E) - STAWY SKOKOWE, STOPA

Część XIV (F) - PALCE STOPY

Część XV - PORAŻENIE LUB NIEDOWŁADY POSZCZEGÓLNYCH NERWÓW OBWODOWYCH

SIGNAL IDUNA

SIGNAL IDUNA Polska Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.

SIGNAL IDUNA Życie Polska Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.

Centrala: 80-831 Gdańsk, ul. Piwna 1/2 tel. + 58 323 30 00, fax + 58 323 30 01

szkody@signal-iduna.pl, infolinia: + 22 522 25 43, 0 801 18 81 60

www.signal-iduna.pl

Rodzaj uszkodzenia ciała	Procent (%) stałego lub długotrwałego uszczerbku	
126. Staw rzekomy kości łokciowej.	5-20	1-15
127. Brak zrostu, staw rzekomy obu kości przedramienia.	20-40	15-35
128. Uszkodzenia przedramienia powikłane przewlekłym zapaleniem kości, przetokami, obecnością ciał obcych, ubytkiem tkanki kostnej i zmianami neurologicznymi, ocenia się wg poz. 123-127 niniejszej tabeli, zwiększając stopień uszczerbku w zależności od stopnia powikłań o	1-15	1-15
129. Utrata kończyny w obrębie przedramienia - w zależności od charakteru kikuta i jego przydatności do oprotezowania.	50-65	45-60
130. Utrata przedramienia w sąsiedztwie stawu nadgarstkowego.	55	50
Część XII (G) - NADGARSTEK		
	prawy	lewy
131. Ograniczenie ruchomości w obrębie nadgarstka w następstwie jego uszkodzeń (skręcenie, zwłknięcia, złamania kości nadgarstka, martwice aseptyczne tych kości) - w zależności od ustawienia, zakresu ruchów, objawów bólowych i troficznych oraz funkcji palców:		
a) ograniczenie ruchomości;	1-10	1-8
b) ograniczenie ruchomości dużego stopnia;	5-20	5-15
c) ograniczenie ruchomości dużego stopnia z ustawieniem ręki czynnościowo niekorzystnym;	10-30	10-25
132. Całkowite zeszywnienie w obrębie nadgarstka:		
a) w ustawieniu czynnościowo-korzystnym - w zależności od stopnia upośledzenia funkcji dłoni i palców;	10-30	5-25
b) w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym-w zależności od stopnia funkcji dłoni i palców;	15-45	10-40
133. Uszkodzenia nadgarstka powikłane głębokimi trwałymi zmianami troficznymi, przewlekłym i ropnym zapaleniem kości nadgarstka, przetokami i zmianami neurologicznymi, ocenia się wg poz. 131-132 niniejszej tabeli, zwiększając stopień uszczerbku w zależności od stopnia powikłań o	1-10	1-10
134. Utrata ręki na poziomie nadgarstka.	55	50
Część XIII - ŚRÓDRĘCZE I PALCE		
Część XIII (A) - KCIUK		
	prawy	lewy
135. Złamania i zwłknięcia kciuka (pierwszej kości śródrezcza i paliczków kciuka) - w zależności od ustawienia, zniekształcenia i stopnia zaburzeń funkcji kciuka: ²⁴		
a) z przemieszczeniem;	1-10	1-8
b) z dużym przemieszczeniem i zniekształceniem;	5-20	5-15
²⁴ przy ocenie stopnia zaburzeń czynności kciuka należy brać pod uwagę przede wszystkim zdolność przeciwstawienia i chwytu.		
136. Utraty w obrębie kciuka:		
a) utrata opuszki;	1-5	1-3
b) utrata paliczka paznokciowego;	1-10	1-8
c) utrata paliczka paznokciowego z częścią paliczka podstawowego (do 2/3 długości paliczka);	5-15	5-10
d) utrata paliczka paznokciowego i paliczka podstawowego poniżej 2/3 długości lub utrata obu paliczków bez kości śródrezcza;	10-20	5-10
e) utrata obu paliczków z kością śródrezcza;	15-30	10-25
137. Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie kciuka (blizny, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienie, zmiany troficzne, czuciowe itp.) powodujące:		
a) ograniczenie funkcji;	1-10	1-8
b) znaczne ograniczenie funkcji;	5-20	5-15
c) upośledzenie funkcji graniczące z następstwami utraty kciuka;	15-30	10-25
Część XIII (B) - PALEC WSKAZUJĄCY		
	prawy	lewy
138. Utraty w obrębie palca wskazującego:		
a) utrata opuszki;	1-5	1-3
b) utrata paliczka paznokciowego;	1-7	1-5
c) utrata paliczka paznokciowego z 1/3 dalszą paliczka środkowego;	5-8	1-5
d) utrata paliczka paznokciowego i środkowego powyżej 1/3;	5-12	5-10
e) utrata trzech paliczków;	8-17	5-15
f) utrata palca wskazującego z kością śródrezcza;	15-23	10-20
139. Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie palca wskazującego (blizny, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienie, zmiany troficzne, czuciowe itp.) powodujące:		
a) ograniczenie funkcji - w zależności od stopnia;	1-8	1-5
b) znaczne ograniczenie funkcji - w zależności od stopnia;	5-12	3-10
c) bezużyteczność palca granicząca z utratą wskaziciela;	17	15

Rodzaj uszkodzenia ciała	Procent (%) stałego lub długotrwałego uszczerbku	
Część XIII (C) - PALEC TRZECI, CZWARTY I PIĄTY		
	prawe	lewe
140. Utrata całego paliczka lub części paliczka:		
a) palca trzeciego i czwartego - za każdy paliczek;	2,5	2
b) palca piątego - za każdy paliczek;	1	1
141. Utrata palców III-go, IV-go lub V-go z kością śródrezcza.	10-12	5-8
142. Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie palców II-go, IV-go lub V-go (blizny, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienie, zmiany troficzne, czuciowe itp.) powodujące: ²⁵		
a) ograniczenie funkcji palca-w zależności od stopnia;	1-2	1-1,5
b) znaczne ograniczenie funkcji palca-w zależności od stopnia;	1-4	1-3
c) bezużyteczność palca granicząca z utratą;	5-7	3-5
²⁵ przy uszkodzeniach obejmujących większą liczbę palców, globalna ocena musi być niższa niż całkowita utrata tych palców i odpowiadać stopniowi użyteczności ręki. Uszkodzenie obejmujące wszystkie palce z pełną utratą użyteczności ręki nie mogą przekroczyć dla ręki prawej 55% a dla ręki lewej 50%!		
Część XIV - USZKODZENIE KOŃCZYNY DOLNEJ		
Część XIV (A) - BIODRO		
143. Utrata kończyny dolnej przy wyluszczeniu jej w stawie biodrowym lub odjęcie w okolicy podkłętarzowej.	70 - 85	
144. Przykurcze i ograniczenie ruchów w stawie biodrowym w następstwie uszkodzeń tkanek miękkich i w zależności od stopnia.	1 - 25	
145. Zeszywnienie stawu biodrowego-w zależności od ustawienia i wtórnych zaburzeń statyki i dynamiki:		
a) w ustawieniu czynnościowo korzystnym;	10 - 35	
b) w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym;	20 - 60	
146. Inne następstwa uszkodzeń stawu biodrowego (zwłknięcie, złamań bliższej nasady kości udowej, złamań szyjki, złamań przekłętarzowych i podkłętarzowych, złamań krętarzy itp.) - w zależności od zakresu ruchów, przemieszczeń, skręcenia, zniekształceń oraz dolegliwości subiektywnych:		
a) ze zmianami miernego stopnia;	1 - 20	
b) ze zmianami dużego stopnia;	15 - 40	
c) z bardzo ciężkimi zmianami miejscowymi i dolegliwościami wtórnymi (kręgosłup, staw krzyżowo-biodrowy, kolano itp.);	35 - 65	
147. Przykurcze i zeszywnienia powikłane przewlekłym zapaleniem tkanki kostnej, z przetokami, ciałami obcymi itp. ocenia się wg poz. 143-146 niniejszej tabeli, zwiększając stopień uszczerbku w zależności od rozmiarów powikłań o ²⁶	1 - 15	
²⁶ jako wynik urazowego uszkodzenia biodra zgłaszane są często następujące zmiany chorobowe: krwiopochodne ropne zapalenie kości, gruźlica kostno-stawowa, nowotwory, martwice aseptyczne kości, biodro szpotawe dorastających i inne zniekształcenia powodujące zaburzenia statyki. Przy tego rodzaju stanach chorobowych należy szczególną uwagę zwracać na istnienie związku przyczynowego między tymi schorzeniami a wypadkiem.		
Część XIV (B) - UDO		
148. Złamanie kości udowej - w zależności od zniekształceń skręcenia, zaników mięśniowych i ograniczenia ruchów w stawach:		
a) z nieznacznymi zmianami i skręcenie do 4 cm;	1 - 15	
b) z miernymi zmianami i skręceniem do 6 cm;	15 - 30	
c) ze skręceniem ponad 6 cm i ciężkimi zmianami;	30 - 40	
149. Staw rzekomy lub ubytki kości udowej uniemożliwiające obciążenie kończyny - w zależności od stopnia upośledzenia funkcji, skręcenia i zaburzeń wtórnych.	35 - 60	
150. Uszkodzenia skóry, mięśni, ścięgien (oparzenia, przecięcia, pęknięcia podskórne, przepukliny mięśniowe itp.) - w zależności od zaburzeń funkcji itp.	1 - 20	
151. Uszkodzenia dużych naczyń, tętniaki pourazowe - w zależności od stopnia wtórnych zaburzeń troficznych.	5 - 30	
152. Uszkodzenia uda powikłane przewlekłym ropnym zapaleniem kości, przetokami, ciałami obcymi, skostnieniem pozaszkieletowym i zmianami neurologicznymi ocenia się wg poz. 148-151 niniejszej tabeli, zwiększając stopień uszczerbku w zależności od rozmiarów powikłań o	1 - 10	
153. Uszkodzenia uda, powikłane współistniejącym uszkodzeniem nerwu kulszowego ocenia się wg poz. 148-151 niniejszej tabeli, zwiększając uszczerbek w zależności od rozmiarów uszkodzenia nerwu o ²⁷	5 - 65	
²⁷ łączny stopień uszczerbku na zdrowiu ocenianego wg poz. 148-151 i 153 nie może przekroczyć 70%		
154. Utrata kończyny - zależnie od długości kikuta i przydatności jego cech do oprotezowania.	50 - 70	

Rodzaj uszkodzenia ciała		Procent (%) stałego lub długotrwałego uszczerbku
g)	zaburzenia ze strony zwieraczy i narządów płciowych bez niedowładów (zespół stożka końcowego);	20 - 40
h)	zaburzenia czucia, zespoły bólowe bez niedowładów - w zależności od stopnia zaburzeń;	5 - 30
95. Urazowe zespoły korzonkowe (bólone, ruchowe, czuciowe lub mieszane) - w zależności od stopnia:		
a)	szyjne;	1 - 20
b)	piersiowe;	1 - 10
c)	łędźwiowo - krzyżowe;	5 - 25
d)	guziczne;	1 - 5

Część XI - USZKODZENIA MIEDNICY

96.	Utrwalone rozejście się spojenia łonowego lub rozerwania stawu krzyżowo - biodrowego - w zależności od stopnia przemieszczenia i zaburzeń chodu.	5 - 35
97.	Złamanie miednicy z przerwaniem obręczy biodrowej jedno - lub wielomiejscowe - w zależności od zniekształcenia i upośledzenia chodu:	
a)	w odcinku przednim (kość łonowa, kulśzowa);	1 - 20
b)	w odcinku przednim i tylnym (tył Malgaing'a);	10 - 45
98.	Złamanie dna panewki-w zależności od upośledzenia funkcji stawu i zmian zniekształcających:	
a)	bez zwichnięcia centralnego;	5 - 20
b)	z zwichnięciem centralnym;	20 - 40
99.	Izolowane złamanie miednicy (talerz biodrowy, kołce biodrowe, guz kulśzowy)-w zależności od zniekształceń i zaburzeń funkcji. ¹⁹	1 - 20

Część XII - USZKODZENIA KOŃCZYNY GÓRNEJ
Przy uszkodzeniach kończyn górnych u małkutów stopień uszczerbku na zdrowiu ustala się wg zasad przewidzianych w tabeli, przyjmując dla uszkodzeń ręki prawej procenty ustalone dla ręki lewej, a dla uszkodzeń ręki lewej procenty ustalone dla ręki prawej.

Część XII (A) - ŁOPATKA

Część XII (A) - ŁOPATKA		prawa	lewa
100.	Złamanie łopatki: ²⁰		
a)	wygojone złamanie łopatki z nieznacznym przemieszczeniem bez większych zaburzeń funkcji kończyny;	1-5	1-5
b)	wygojone złamanie łopatki z dużym przemieszczeniem i wyraźnym upośledzeniem funkcji kończyny w zależności od stopnia zaburzeń;	5-40	1-35
c)	wygojenie złamania szyjki i panewki łopatki z dużym przykurczem przywiedzeniowym w stawie barkowym i dużymi zanikami mięśniowymi;	25-55	15-45

Część XII (B) - OBOJCZYK²¹

Część XII (B) - OBOJCZYK ²¹		prawy	lewy
101.	Wadliwe wygojone złamanie obojczyka - w zależności od stopnia zniekształcenia i ograniczenia ruchów.	5-25	5-20
102.	Staw rzekomy obojczyka ograniczający ruchy kończyn	5-25	1-20
103.	Zwichnięcie stawu obojczykowo-barkowego lub obojczykowo-mostkowego -- w zależności od ograniczenia ruchów, upośledzenia zdolności dźwignia i stopnia zniekształcenia.	1-25	1-20
104.	Uszkodzenie obojczyka powikłane przewlekłym zapaleniem kości i obecnością ciał obcych ocenia się wg poz. 101-103 niniejszej tabeli.	1-5	1-5

Część XII (C) - BARK

Część XII (C) - BARK		prawy	lewy
105.	Przewlekłe zmiany stawu barkowego - w zależności od stopnia ograniczenia funkcji przykurczu	1-30	1-25
106.	Zastarzałe nie odprowadzone zwichnięcie stawu barkowego -w zależności od zakresu ruchów i ustawienia kończyny	10-30	5-30
107.	Nawykowe zwichnięcie barku potwierdzone zaświadczeniem lekarskim i RTG	10-25	10-20

Rodzaj uszkodzenia ciała		Procent (%) stałego lub długotrwałego uszczerbku
108.	Staw cepowy w następstwie pourazowych ubytków kości -w zależności od zaburzeń funkcji ²²	15-40 10-35
<i>22 staw wiotki z powodu porażeń ocenia się wg norm neurologicznych</i>		
109.	Zesztywnienie stawu barkowego:	
a)	w ustawieniu częściowo korzystnym (w odwiedzeniu ok. 70°, antepozycja 35° i rotacja zewnętrzna ok. 25°) w zależności od ustawienia i funkcji;	15-35 10-30
b)	w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym;	30-40 25-35
110.	Bliznowaty przykurcz stawu barkowego w zależności od zaburzeń czynności stawu	1-15 1-10
111.	Uszkodzenie barku powikłane przewlekłym zapaleniem kości, obecnością ciał obcych, przetokami i zmianami neurologicznymi, ocenia się wg poz. 105-110 niniejszej tabeli, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu - w zależności od stopnia powikłań i upośledzenia funkcji.	1-35 1-25
112.	Utrata kończyny w barku.	75 70
113.	Utrata kończyny wraz z łopatką.	80 70

Część XII (D) RAMIĘ

Część XII (D) RAMIĘ		prawe	lewe
114.	Złamanie kości ramiennej - w zależności od zmian wtórnych i upośledzenia funkcji kończyny:		
a)	z niewielkim przemieszczeniem i zaburzeniem osi;	1-15 1-10	
b)	ze znacznym przemieszczeniem i skróceniem;	10-30 10-25	
c)	złamania powikłane przewlekłym zapaleniem kości, przetokami, brakiem zrostu, stawem rzekomym, ciałami obcymi i zmianami neurologicznymi;	25-55 20-50	
115.	Uszkodzenia mięśni, ścięgien i ich przyczepów w zależności od zmian wtórnych i upośledzenia funkcji:		
a)	mięśnia dwugłowego;	1-15 1-10	
b)	uszkodzenie innych mięśni ramienia;	1-20 1-15	
116.	Utrata kończyny w obrębie ramienia:		
a)	z zachowaniem tylko 1/3 bliższej kości ramiennej;	70 65	
b)	przy dłuższych kikutach;	65 60	
117.	Przepukliny mięśniowe ramienia.	3 3	

Część XII (D) STAW ŁOKCIOWY

Część XII (D) STAW ŁOKCIOWY		prawy	lewy
118.	Złamanie obwodowej nasady kości ramiennej-w zależności od zaburzeń osi i ograniczenia ruchów w stawie łokciowym:		
a)	z większych przemieszczeń, zniekształceń i ograniczenia ruchomości;	1-15 1-10	
b)	z dużym zniekształceniem i ze znacznym przykurczem;	10-30 5-25	
119.	Zesztywnienie stawu łokciowego:		
a)	w zgięciu zbliżonym do kąta prostego i z zachowanymi ruchami obrotowymi przedramienia (75° - 110°);	15-30 10-25	
b)	z brakiem ruchów obrotowych;	20-35 15-30	
c)	w ustawieniu wyprostowanym lub zbliżonym (160° - 180°);	30-50 25-45	
d)	w innych ustawieniach-zależnie od przydatności czynnościowej kończyny;	25-45 20-40	
120.	Przykurcz w stawie łokciowym - w zależności od zakresu zgięcia, wyprostu i stopnia zachowania ruchów obrotowych przedramienia: ²³		
a)	przy niemożności zgięcia do 90°;	5-30 1-25	
b)	przy możliwości zgięcia ponad kąt prosty;	1-20 1-15	
<i>23 wszelkie inne uszkodzenia w obrębie stawu łokciowego, poza w/w, należy oceniać wg poz. 118-120 niniejszej tabeli</i>			
121.	Cepowy staw łokciowy - w zależności od stopnia wiotkości i stanu mięśni.	10-30	5-25
122.	Uszkodzenie stawu łokciowego powikłane przewlekłym stanem zapalnym, przetokami, ciałami obcymi itp. ocenia się wg poz. 118-121 niniejszej tabeli, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku o	1-5	1-5

Część XII (F) PRZEDRAMIĘ

Część XII (F) PRZEDRAMIĘ		prawe	lewe
123.	Złamania w obrębie dalszych nasad jednej lub obu kości przedramienia, powodujące ograniczenia ruchomości nadgarstka i zniekształcenia - w zależności od stopnia zaburzeń:		
a)	ze zniekształceniem średniego stopnia;	1-15 1-10	
b)	ze znacznym zniekształceniem, dużym ograniczeniem ruchomości i zmianami wtórnymi (troficzne, krążeniowe itp.);	10-25 5-20	
124.	Złamania trzonów jednej lub obu kości przedramienia - w zależności od przemieszczeń, zniekształceń i zaburzeń czynnościowych:		
a)	ze zniekształceniem i zaznaczonymi zaburzeniami funkcji;	1-15 1-10	
b)	ze znacznym zniekształceniem, dużym ograniczeniem ruchomości i zmianami wtórnymi (troficzne, krążeniowe itp.);	10-35 5-30	
125.	Staw rzekomy kości promieniowej.	10-30	5-25

Rodzaj uszkodzenia ciała		Procent (%) stałego lub długotrwałego uszczerbku
Część I - USZKODZENIA GŁOWY		
1.	Uszkodzenia powłok czaszki (oskarpowanie) bez uszkodzeń kostnych:	
a)	u mężczyzn;	3 - 20
b)	u kobiet;	3 - 30
2.	Uszkodzenia kości sklepienia i podstawy czaszki (wgłębienia, szczeliny, fragmentacja) w zależności od rozległości uszkodzeń.	1 - 10
3.	Ubytki w kościach czaszki - w zależności od ich rozmiarów:	
a)	o średnicy < 2,5 cm;	1 - 7
b)	o średnicy > 2,5 cm;	7 - 25
4.	Powikłania towarzyszące uszkodzeniom wymienionym w poz. 1; 2 i 3 w postaci nawracającego wycieku płynu mózgowo - rdzeniowego; przewlekłego zapalenia kości; ropowicy podczepcowej leczonej operacyjnie; zakrzepicy powłok; przepukliny mózgowej.¹	3 - 15
<i>1 procent uszczerbku ocenia się dodatkowo w zależności od rodzaju i stopnia powikłań</i>		
5.	Porażenia i niedowłady połowicze:	
a)	porażenie połowicze utrwalone;	100
b)	niedowład połowiczny znacznie utrudniający sprawność kończyn z afazją;	80 - 100
c)	niedowład połowiczny znacznie utrudniający sprawność kończyn bez afazji;	50 - 70
d)	niedowład połowiczny nieznacznego stopnia z afazją;	40 - 80
e)	niedowład połowiczny nieznacznego stopnia bez afazji;	5 - 40
f)	porażenie kończyny górnej z niedowładem kończyny dolnej;	50 - 90
g)	porażenie kończyny dolnej z niedowładem kończyny górnej;	40 - 80
h)	niedowład kończyny górnej bez niedowładu kończyny dolnej;	10 - 40
i)	niedowład kończyny dolnej bez niedowładu kończyny górnej;	5 - 30
6.	Zespoły pozapiramidowe:	
a)	utrwalony zespół pozapiramidowy znacznie utrudniający sprawność ustroju i wymagający opieki osób 3-ch;	100
b)	zespół pozapiramidowy utrudniający sprawność ustroju z zaburzeniami mowy, napadami ocznymi itp.;	50 - 80
c)	zaznaczony zespół pozapiramidowy;	7 - 30
7.	Zaburzenia równowagi pochodzenia mózdkowego:	
a)	zaburzenia równowagi uniemożliwiająca chodzenie;	60 - 80
b)	zaburzenia równowagi utrudniające chodzenie w stopniu dużym;	45 - 60
c)	zaburzenia równowagi utrudniające chodzenie w stopniu małym;	7 - 30
8.	Padaczka:	
a)	padaczka z zaburzeniami psychicznymi, charakteropatią, ośpieniem i ekwiwalentami padaczkowymi, uniemożliwiającymi jakąkolwiek pracę;	90 - 100
b)	padaczka z rzadkimi napadami, ale ze zmianami ośpiennymi, utrudniającymi wykonywanie pracy w stopniu dużym;	50 - 70
c)	padaczka bez zmian psychicznych z napadami częstymi;	25 - 50
d)	padaczka bez zmian psychicznych z napadami rzadkimi (2 i mniej na miesiąc);	1 - 25
9.	Zaburzenia neurologiczne i psychiczne uwarunkowane organicznie (encefalopatie):²	
a)	ciężkie zaburzenia psychiczne, wymagające stałej opieki osób 3-ch (zmiany ośpienne, utrwalone psychozy);	100
b)	encefalopatie ze zmianami charakterologicznymi;	25 - 70
<i>2 za encefalopatię poza zespołem psychoorganicznym przemawiają odchylenia przedmiotowe w stanie neurologicznym, zmian w zapisie eeg. i w obrazie odmownym mózgu.</i>		
10.	Nerwice:	
a)	utrwalone nerwice związane z urazem czaszkowo-mózgowym w zależności od stopnia zaburzeń;	1 - 20
b)	utrwalona nerwica po ciężkim uszkodzeniu ciała w zależności od stopnia zaburzeń;	1 - 10
11.	Zaburzenia mowy:	
a)	afazja całkowita (sensoryczna lub sensoryczno - motoryczna) z agrafią i aleksją;	70 - 80
b)	afazja całkowita motoryczna;	45 - 60
c)	afazja znacznego stopnia utrudniająca porozumiewanie się;	20 - 40
d)	afazja stopnia nieznacznego;	1 - 20
12.	Zespoły podwzgórzowe, pourazowe (cukrzyca, moczówka prosta, nadczynność tarczycy i inne zaburzenia wewnętrzwydzielnicze pochodzenia ośrodkowego):	
a)	upośledzające czynność ustroju w stopniu znacznym;	40 - 60
b)	upośledzające czynność ustroju w stopniu nieznacznym;	10 - 30

Rodzaj uszkodzenia ciała		Procent (%) stałego lub długotrwałego uszczerbku
13.	Uszkodzenia częściowe lub całkowite nerwów ruchowych gałki ocznej:	
a)	nerwu okoluruchowego :	
a 1)	w zakresie mięśni wewnętrznych oka-w zależności od stopnia uszkodz.;	5 - 15
a 2)	w zakresie mięśni zewnętrznych oka-w zależności od stopnia uszkodz.;	15 - 30
b)	nerwu błoczkowego;	1 - 3
c)	nerwu odwodzącego - w zależności od stopnia uszkodz.;	1 - 15
14.	Uszkodzenia częściowe lub całkowite nerwu trójdzielnego - w zależności od stopnia uszkodzenia.	10 - 20
15.	Uszkodzenia częściowe lub całkowite nerwu twarzowego - w zależności od stopnia uszkodzenia.⁴	10 - 20
<i>4 uszkodzenie nerwu twarzowego łącznie z pęknięciem kości skalistej należy oceniać wg poz. 48 niniejszej tabeli</i>		
16.	Uszkodzenia częściowe lub całkowite nerwów językowo - gardłowych i błędnego - w zależności od stopnia zaburzeń mowy, polykania, oddechu, krążenia i przewodu pokarmowego.	10 - 50
17.	Uszkodzenia częściowe lub całkowite nerwu dodatkowego - w zależności od stopnia uszkodzenia.	5 - 15
18.	Uszkodzenia częściowe lub całkowite nerwu podjęzykowego - w zależności od stopnia uszkodzenia.	10 - 20

Część II - USZKODZENIA TWARZY

19.	Uszkodzenia powłok twarzy (blizny i ubytki):	
a)	oszpecenia z miernymi zaburzeniami funkcji-w zależności od stopnia zaburzeń funkcji;	1 - 30
b)	oszpecenia połączone z dużymi zaburzeniami funkcji (przyjmowanie pokarmów, zaburzenia oddychania, mowy, ślinotok i zaburzenia funkcji powiek itp.)-w zależności od rozmiarów blizn i ubytków w powłokach twarzy oraz stopnia zaburzeń funkcji;	30 - 60
20.	Uszkodzenia nosa:⁵	
a)	uszkodzenia nosa bez zaburzeń oddychania i powonienia - zależnie od rozległości uszkodzenia;	1 - 10
b)	uszkodzenia nosa z zaburzeniami oddychania-zależnie od rozległości uszkodzenia i stopnia zaburzeń oddychania;	1 - 20
c)	uszkodzenia nosa z zaburzeniami oddychania i powonienia - w zależności od stopnia zaburzeń w oddychaniu i powonieniu;	10 - 20
d)	utrata powonienia w następstwie uszkodzenia przedniego dołu czaszkowego;	1 - 5
e)	utrata nosa w całości (łącznie z kośćmi nosa);	30
<i>5 Jeżeli uszkodzenie nosa wchodzi w zespół uszkodzeń objętych w poz. 19 niniejszej tabeli, stosować należy ocenę wg poz. 19!</i>		
21.	Utrata zębów:	
a)	siekacze i kły - za każdy ząb;	1
b)	pozostałe zęby począwszy od dwóch - za każdy ząb	1
22.	Utrata części szczęki górnej i dolnej (łącznie z oszpeceniem i utratą uzębienia - zależnie od rozległości ubytków stanu odżywiania i powikłań.	10 - 30
23.	Całkowita utrata szczęki (łącznie z oszpeceniem i utratą uzębienia):	
a)	szczęki górnej;	40
b)	szczęki dolnej;	50
24.	Ubytki podniebienia:	
a)	z niewielkimi zaburzeniami mowy i polykania-w zależności od stopnia zaburzeń;	5 - 30
b)	z dużymi zaburzeniami mowy i polykania-w zależności od stopnia	25 - 40
25.	Ubytki języka:	
a)	bez zaburzeń mowy i polykania;	1 - 3
b)	z zaburzeniami mowy i polykania - w zależności od stopnia zaburzeń;	5 - 40
c)	całkowita utrata języka;	50

Rodzaj uszkodzenia ciała		Procent (%) stałego lub długotrwałego uszczerbku										
Część III – USZKODZENIA NARZĄDU WZROKU												
26.a)	Przy obniżeniu ostrości wzroku lub utracie wzroku jednego lub obojga oczu, stały lub długotrwały uszczerbek określa się wg następującej tabeli (A): ⁸											
ostrość wzroku oka prawego	1,0 (10/10)	0,9 (9/10)	0,8 (8/10)	0,7 (7/10)	0,6 (6/10)	0,5 (5/10)	0,4 (4/10)	0,3 (3/10)	0,2 (2/10)	0,1 (1/10)	0	
ostrość wzroku oka lewego	Procent(%) stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu											
1,0 (10/10)	0	2,5	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	
0,9 (9/10)	2,5	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40	
0,8 (8/10)	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45	
0,7 (7/10)	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50	
0,6 (6/10)	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50	55	
0,5 (5/10)	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	
0,4 (4/10)	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	
0,3 (3/10)	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	
0,2 (2/10)	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	80	
0,1 (1/10)	30	35	40	45	50	55	60	65	70	75	90	
o	35	40	45	50	55	60	65	70	75	90	100	
26.b)	Utrata wzroku jednego oka z jednoczesnym wyluszczeniem gałki ocznej.											
⁸	Ostrość wzroku zawsze określa się po korekacji szklami zarówno przy zmęczeniu rogówki lub soczewki, jak i przy współistnieniu uszkodzenia siatkówki lub nerwu wzrokowego											
27.	Porażenie nastawności (akomodacji) - przy zastosowaniu szkieł poprawczych:											
a)	jednego oka;											10 - 15
b)	obu oczu;											15 - 30
28.	Uszkodzenie gałki ocznej wskutek urazów tępych:											
a)	rozdarcie naczyńki jednego oka;											w/g poz. 26a
b)	zapalenie naczyńki i siatkówki jednego oka, powodujące zaburzenia widzenia środkowego lub obwodowego;											
c)	przedziurawienie plamki żółtej jednego oka;											
d)	zanik nerwu wzrokowego;											
29.	Uszkodzenie gałki ocznej wskutek urazów drążących:											
a)	blizny rogówki lub twardówki (garbiak twardówki);											j/w
b)	zaćma urazowa (uszkodzenie soczewki);											
c)	ciało obce wewnątrzgałkowe powodujące obniżenie ostrości wzroku;											
30.	Uszkodzenie gałki ocznej wskutek urazów chemicznych i termicznych (oparzenia itp.).											
												j/w
31.	Koncentryczne zwięźnienie pola widzenia ocenia się wg następującej tabeli (B):											
	Zwięźnienie do	Przy nie naruszonej drugie oko	W obojgu oczach	Przy ślepotę drugiego oka								
	60°	0	0	35%								
	50°	5%	15%	45%								
	40°	10%	25%	55%								
	30°	15%	50%	70%								
	20°	20%	80%	85%								
	10°	25%	90%	95%								
	poniżej 10°	35%	95%	100%								
32.	Połowicze niedowidzenia:											
a)	dwuskroniowe;											40 - 60
b)	dwunosowe;											10 - 30
c)	jednoimiennie;											5 - 25
33.	Utrata funkcji soczewki po operacyjnym usunięciu zaćmy pourazowej przy braku jednoczesnego pojedynczego widzenia obuocznego:											
a)	w jednym oku											15 - 25
b)	w obojgu oczach											20 - 40
34.	Utrata soczewki ⁹											
⁹	ogólny procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu nie może wynosić więcej niż 35% za jedno i 100% za oboje oczu!											w/g poz. 26a
35.	Zaburzenia w drożności przewodów łzowych (łzawienie):											
a)	w jednym oku;											1 - 10
b)	w obojgu oczach;											5 - 15
36.	Odwarstwienie siatkówki jednego oka.											
												10 - 35
37.	Jaskra ¹⁰											
¹⁰	ogólny % stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu nie może wynosić więcej niż 35% za jedno i 100% za oboje oczu!											w/g poz. 26a

Rodzaj uszkodzenia ciała		Procent (%) stałego lub długotrwałego uszczerbku			
38.	Wytrzeszcz tętniący - w zależności od stopnia.	40 - 100			
39.	Zaćma urazowa.	w/g poz. 26a			
40.	Przewlekłe zapalenie spojówek.	1 - 10			
Część IV – USZKODZENIA NARZĄDU SŁUCHU					
41.	Przy upośledzeniu ostrości słuchu, procent (%) uszczerbku na zdrowiu określa się wg następującej tabeli (C):				
	Ucho prawe	słuch normalny	osłabienie słuchu (słyszysz szept do 4 m)	przytępienie słuchu (słyszysz szept do 1 m)	Głuchota zupełna
	Ucho lewe	Procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu			
	słuch normalny	0	5	10	20
	osłabienie słuchu (słyszysz szept do 4 m)	5	15	20	30
	przytępienie słuchu (słyszysz szept do 1 m)	10	20	30	40
	Głuchota zupełna	20	30	40	50
42.	Urazy małżowiny usznej:				
a)	utrata części małżowiny;				1 - 5
b)	znieskształcenie małżowiny (blizny, parzenia, odmrożenia) -w zależności od stopnia;				5 - 10
c)	utrata jednej małżowiny;				15
d)	utrata obu małżowin;				25
43.	Zwężenie lub zarośnięcie zewnętrznego przewodu słuchowego:				
a)	jednostronne z osłabieniem lub przytępieniem słuchu;				w/g poz. 41
b)	obustronne z osłabieniem lub przytępieniem słuchu;				
44.	Przewlekłe ropne zapalenie ucha środkowego:				
a)	jednostronne;				1 - 5
b)	obustronne;				1 - 10
45.	Przewlekłe ropne zapalenie ucha środkowego powikłane prelakiem, próchnicą kości lub polipem ucha - w zależności od stopnia powikłań:				
a)	jednostronne;				1 - 15
b)	obustronne;				10 - 20
46.	Uszkodzenie ucha środkowego w następstwie złamania kości skroniowej z upośledzeniem słuchu.				
					w/g poz. 41
47.	Uszkodzenie ucha wewnętrznego:				
a)	z uszkodzeniem części słuchowej;				w/g poz. 41
b)	z uszkodzeniem części statycznej - w zależności od stopnia uszkodzenia;				20 - 50
c)	z uszkodzeniem części słuchowej i statycznej - w zależności od stopnia uszkodzenia;				30 - 60
48.	Uszkodzenie nerwu twarzowego łącznie z pęknięciem kości skalistej:				
a)	jednostronne - w zależności od stopnia uszkodzenia;				10 - 40
b)	dwustronne;				20 - 60
Część V – USZKODZENIA SZYI, KRTANI, TCHAWICY I PRZEŁYKU					
49.	Uszkodzenie gardła z upośledzeniem funkcji.				1 - 10
50.	Uszkodzenie lub zwężenie krtani pozwalające na obchodzenie się bez rurki tchawiczej - w zależności od stopnia zwężenia.				5 - 30
51.	Uszkodzenie krtani, powodujące konieczność stałego noszenia rurki tchawiczej:				
a)	z zaburzeniami głosu - w zależności od stopnia ;				30 - 50
b)	z bezgłosem;				60
52.	Uszkodzenie tchawicy - w zależności od stopnia jej zwężenia:				
a)	bez niewydolności oddechowej;				1 - 20
b)	z niewydolnością oddechową;				20 - 60
53.	Uszkodzenie przełyku powodujące:				
a)	częściowe trudności w odżywianiu-w zależności od stopnia upośledzenia stanu odżywiania;				5 - 30
b)	odżywianie tylko płynami;				30 - 50
c)	całkowitą niedrożność przełyku ze stałą przetoką żołądkową;				50 - 80
54.	Uszkodzenie tkanek miękkich (skóry i mięśni) szyi z ograniczeniem ruchomości szyi - w zależności od stopnia i ustawienia głowy. ¹¹				1 - 30
¹¹	uszkodzenia tkanek miękkich z jednoczesnym uszkodzeniem kręgosłupa należy oceniać wg poz. 89				

Rodzaj uszkodzenia ciała		Procent (%) stałego lub długotrwałego uszczerbku	
Część VI – USZKODZENIA KLATKI PIERSIOWEJ I ICH NASTĘPSTWA			
55.	Blizny powłok klatki piersiowej ograniczające ruchomość klatki piersiowej - w zależności od stopnia ograniczenia ruchomości klatki.	1 - 30	
56.	Utrata brodawki sutkowej u kobiet (w części lub w całości).	1 - 15	
57.	Utrata gruczołu piersiowego (w części lub w całości).	5 - 25	
58.	Uszkodzenie przynajmniej dwóch (2) żeber (złamania itp.):		
a)	z obecnością zniekształceń i bez zmniejszenia pojemności życiowej płuc;	1 - 10	
b)	z obecnością zniekształceń i zmniejszenia pojemności życiowej płuc;	10 - 25	
59.	Złamanie mostka ze zniekształceniami	1 - 10	
60.	Zapalenia kości (przetoki) żeber lub mostka	1 - 20	
61.	Uszkodzenia płuc i opłucnej (zrosty opłucnowe, uszkodzenia tkanki płucnej, ubytki tkanki płucnej, ciała obce itp.):		
a)	bez niewydolności oddechowej;	5 - 10	
b)	z niewydolnością oddechową;	10 - 40	
62.	Uszkodzenia tkanki płucnej powikłane przetokami oskrzelowymi, ropnieniem płuc przetoki - w zależności od stopnia niewydolności oddechowej ¹²	25 - 80	
¹²	przy orzekaniu wg poz. 61 i 62 stopień uszkodzenia tkanki płucnej i niewydolności oddechowej potwierdzać należy badaniem spirometrycznym i badaniem RTG		
63.	Uszkodzenia serca lub osierdza:		
a)	z objawami względnej wydolności układu krążenia;	5 - 30	
b)	z objawami niewydolności krążenia-w zależności od stopnia niewydolności; ¹³	30 - 90	
¹³	stopień uszkodzenia serca oceniać należy na podst. badania radiologicznego i EKG		
64.	Przepukliny przeponowe - w zależności od stopnia zaburzeń funkcji przewodu pokarmowego, oddychania i krążenia.	10 - 40	
Część VII – USZKODZENIA BRZUCHA I ICH NASTĘPSTWA			
65.	Uszkodzenia powłok jamy brzusznej (przepukliny urazowe, wysiłkowe, przetoki itp. - w zależności od umiejscowienia i rozmiarów uszkodzenia powłok jamy brzusznej). ^{14,15}	1 - 30	
¹⁴	Za przepukliny urazowe uważa się przepukliny spowodowane pourazowym uszkodzeniem powłok brzusznych (np. po rozzerwaniu mięśni powłok brzusznych);		
¹⁵	Za przepukliny tzw. wysiłkowe uważa się przepukliny spowodowane nagłym wysiłkiem fizycznym lub gwałtownym ruchem;		
66.	Uszkodzenia żyłki, jelit i sieci:		
a)	bez zaburzeń funkcji przewodu pokarmowego i przy dostatecznym stanie odżywiania;	1 - 10	
b)	z zaburzeniami trawienia i niedostatecznym stanie odżywiania - w zależności od stopnia zaburzeń stanu odżywiania;	10 - 50	
67.	Przetoki jelitowe, kałowe i odbytu sztuczny-w zależności od stopnia zanieczyszczenia się i zmian zapalnych tkanek otaczających przetokę:		
a)	jelita cienkiego;	25 - 80	
b)	jelita grubego;	15 - 50	
68.	Przetoki okołoodbytnicze	10 - 15	
69.	Uszkodzenia zwieracza odbytu, powodujące stałe, całkowite nietrzymanie kału i gazów.	60	
70.	Wypadnięcie odbytnicy - w zależności od stopnia wypadnięcia	5 - 30	
71.	Utrata śledziony:		
a)	bez większych zmian w obrazie krwi;	10 - 15	
b)	ze zmianami w obrazie krwi lub i ze zrostami otrzewnowymi;	15 - 30	
72.	Uszkodzenia wątroby i przewodów żółciowych, pęcherzyka żółciowego lub trzustki - w zależności od stopnia powikłań.	10 - 60	
Część VIII – USZKODZENIA NARZĄDÓW MOCZOPŁCIOWYCH			
73.	Uszkodzenie jednej nerki lub obu nerek powodujące upośledzenie ich funkcji-w zależności od stopnia upośledzenia funkcji.	5 - 25	
74.	Utrata jednej nerki przy drugiej zdrowej i prawidłowo działającej.	35	
75.	Utrata jednej nerki przy upośledzeniu funkcjonowania drugiej - w zależności od stopnia upośledzenia funkcji pozostałej nerki.	35 - 75	
76.	Uszkodzenie moczowodu powodujące zawężenie jego światła	5 - 20	
77.	Uszkodzenie pęcherza - w zależności od stopnia zmniejszenia jego pojemności, zaburzeń w oddawaniu moczu, przewlekłych stanów zapalnych.	5 - 30	
78.	Przetoki dróg moczowych i pęcherza moczowego - w zależności od stopnia stałego zanieczyszczenia się moczem.	10 - 50	

Rodzaj uszkodzenia ciała		Procent (%) stałego lub długotrwałego uszczerbku
79.	Zwężenie cewki moczowej:	
a)	powodujące trudności w oddawaniu moczu;	1 - 15
b)	z przewlekłym nieżytem pęcherza i częstym moczeniem;	5 - 30
c)	z nietrzymaniem moczu lub zaleganiem moczu;	10 - 50
d)	z zaleganiem moczu i zakażeniem;	30 - 75
80.	Utrata prącia.	40
81.	Częściowa utrata prącia.	20
82.	Utrata jednego jądra lub jajnika.	20
83.	Utrata obu jąder lub jajników.	40
84.	Wodniak jądra.	10
85.	Utrata macicy:	
a)	w wieku do 45 lat;	40
b)	w wieku powyżej 45 lat;	20
86.	Uszkodzenie krocza powodujące wypadnięcie narządów rodnych:	
a)	pochwę;	5 - 10
b)	pochwę i macicy;	10 - 30
Część IX - OSTRE ZATRUCIA I ICH NASTĘPSTWA		
stopień uszczerbku należy orzekać nie wcześniej niż po okresie 6 miesięcy		
87.	Nagłe zatrucie gazami oraz substancjami i produktami (z wyjątkiem zatruc pokarmowych):	
a)	ze stwierdzoną utratą przytomności lecz bez powtórnych powikłań;	5 - 10
b)	powodujące uszkodzeniem układu krwiotwórczego i narządów wewnętrznych (rozedma, przewlekły nieżyt krtani, tchawicy i oskrzeli)-w zależności od stopnia uszkodzenia ¹⁶ ;	10 - 25
¹⁶	uszkodzenia układu nerwowego spowodowane nagłym zatruciem gazami należy oceniać wg odpowiednich pozycji dotyczących układu nerwowego	
88.	Nagłe zatrucie pokarmami powodujące uszkodzenie narządów mięsziowych przewodu pokarmowego-w zależności od stopnia uszkodzenia. ^{17,18}	1 - 15
¹⁷	uszkodzenie układu nerwowego wskutek nagłych zatruc pokarmowych należy oceniać wg odpowiednich pozycji dotyczących układu nerwowego;	
¹⁸	zatrucie włośnicami nie pozostawia w zasadzie trwałych następstw	
Część X - USZKODZENIA KRĘGOSŁUPA, RDZENIA KRĘGOWEGO I ICH NASTĘPSTWA		
89.	Uszkodzenia kręgosłupa w odcinku szyjnym:	
a)	z ograniczeniem ruchomości-w zależności od ruchomości i ustawienia głowy;	5 - 40
b)	z całkowitym zeszywnieniem i z niekorzystnym ustawieniem głowy;	40 - 50
90.	Uszkodzenia kręgosłupa w odcinku piersiowym (th1-th11):	
a)	bez zniekształceń - w zależności od stopnia uszkodzenia;	1 - 15
b)	ze zniekształceniem i ograniczeniem ruchomości-w zależności od stopnia zniekształceń i ograniczenia ruchomości;	10 - 20
91.	Uszkodzenie kręgosłupa w odcinku piersiowym th12 i lędźwiowym (th12-L5):	
a)	ze zniekształceniem i ograniczeniem ruchomości-w zależności od stopnia;	5 - 20
b)	ze znacznym zniekształceniem oraz dużym ograniczeniem ruchomości - w zależności od stopnia;	20 - 40
92.	Izolowane uszkodzenia wyrostków poprzecznych, wyrostków ościowych - w zależności od ich liczby i zaburzeń funkcji	1 - 10
93.	Uszkodzenia kręgosłupa powikłane zapaleniem kręgow, obecnością ciała obcego itp. ocenia się wg poz. 89-92 niniejszej tabeli, zwiększając stopień uszczerbku na zdrowiu	3 - 10
94.	Uszkodzenia rdzenia kręgowego:	
a)	przy objawach poprzecznego przecięcia rdzenia z całkowitym porażeniem lub niedowładem dużego stopnia dwóch lub czterech kończyn;	90 - 100
b)	niedowład kończyn dolnych bez uszkodzenia górnej części rdzenia (kończyn górnych), umożliwiających poruszanie się za pomocą dwóch łasek;	50 - 70
c)	niedowład kończyn dolnych umożliwiających poruszanie się o jednej łasce;	20 - 40
d)	porażenie całkowite obu kończyn górnych z zanikami mięśniowymi, zaburzeniami czucia, i zmianami troficznymi bez porażenia kończyn dolnych (po wylewie śródrzeniowym);	90 - 100
e)	niewład znacznego stopnia obu kończyn górnych znacznie upośledzający czynność kończyny (po wylewie śródrzeniowym);	50 - 70
f)	niedowład nieznacznego stopnia obu kończyn górnych (po wylewie j/w)	10 - 30
^{94 cd. str.4} →		